

Dmitrij Skiriuk
KALAVIJO SUTEMOS
Fantastinis romanas

Viduramžių Europa, chaosas ir kultūrų mišinys, karas ir taika, kai netgi priešas nebūtinai - draugas. Tarp žmonių ir gnomų, vilkolakių ir vampyrų keliauja Žuga, pramintas Lapinu, - savamokslis burtininkas, žolininkas, šokantis ugnyje. Keistuolis magas, visas savo Galias aukojantis nelaimėlių gelbėjimui. Tačiau Tamsiosios jėgos persekioja Žugą kiekviename žingsnyje...

Iš rusų kalbos vertė NIDA JAKUBAUSKAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
314 tomas. Serija įkurta 1990m.

Дмитрий Скирюк - Сумерки Меча
Санкт-Петербург, Северо-Запад Пресс, 2000

Copyright © by Dmitrij Skiriuk, 2000

Cover art copyright © by Luis Royo, 2001

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2004
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

MANO PRIEŠO PRIEŠAS

Pustė visą naktį, visą dieną, o po to ir dar vieną naktį: pūga šoko paskutinį, atsisveikinimo, šokį - tarsį sijonus kilnojo į orą net susigulėjusį senų pusnių sniegą, sukosi pašėlusiais sūkuriais išlydėdama karalienę žiemą ir tik trečios dienos paryčiais pagaliau nurimo.

Miško tankmėje viešpatavo tylą.

Didelę miško laukymę užklojo sniegas: jis kūpsojo ant senų kur ne kur kyšančių kelmų, lenkė prie žemės medžių šakas, stora antklode dengė seno dolmeno akmenis. Sniegas buvo sunkus ir drėgnas - tikras vasario pabaigos sniegas, - žengiant jau nebesklido iš po kojų žvalus ir sveikas viduržiemio girgždesys, o tik žliugsėjo ir dubo - sunkiai, nemaloniai.

Tekėjo saulė.

Šarka ant žemutinės šakos žingsnius išgirdo per vėlai - subruzdavo išgąstingai kraipydama galvą, išskleidė sparnus, sumirgėjo baltais šonais ir nuskrido garsiai tarškėdama. Šmėstelėjo tarp

medžių kartą, kitą ir įsitaisė pačioje aukštos eg-
lės viršūnėje smalsiai dirščiodama žemyn į paga-
liau pasirodžiusius žmones.

Jie abu įžengė į laukymę vienu metu, tik iš prie-
šingų pusių - vienas iš šiaurės, kitas - iš pietų.
Vienu kartu žengė ant nemindžiotu sniego ir su-
stojo tyliai žiūrėdami vienas į kitą.

Jie buvo panašūs, abu šitie klajūnai. Labai pa-
našūs. Juos nesunku būtų supainioti - abu vešliais
ir ilgais ryškiai rudais plaukais, abu lieso veido ir
kūno, abiem iš pažiūros buvo apie dvidešimt me-
tų. Jie galėjo būti broliai, ir net randas, vingiuo-
jantis ant vieno iš jų smilkinio, turėjo savo brolių
dvynį antrojo smilkinyje.

Bet buvo tarp jų ir šioks toks skirtumas.

Atėjusysis iš šiaurės buvo apsirengęs senais
puskailiniais, kai kur praplyšusiais ir šiaip ne taip
užlopytais; jis atrodė išvargęs lyg po ilgos kelio-
nės. Dievas žino, kur ir kaip šis žmogus praleido
šią naktį, kaip gelbėjosi nuo šalčio ir vėjo - grei-
čiausiai kur nors šieno kupetoje. Vešliuose ru-
duose, mažiausiai savaite šukų nemačiusiuose
plaukuose styrojo trapūs gelsvi šiaudeliai. Ranko-

je jis turėjo lazda, už nugaros - kelioninį maišą.

Antrasis atrodė truputį jaunesnis, trumpesniais plaukais, neturėjo jokių daiktų, o jo drabužiai visai netiko tokiam metų laikui - naminės drobės kelnės, tokie pat marškiniai ir gauruotas berankovis avikailiu į viršų. Jeigu iš viršaus susitikimą stebinti šarka būtų turėjusi daugiau proto, nei atseikėjo gamta kvailam paukščiui, ją tikrai būtų nustebinusi dar viena keistenybė: žengdamas žmogus nepaliko sniege jokių pėdsakų.

Jie susitiko laukymės viduryje ir sustojo vienas priešais kitą pačiame akmenų rato viduryje. Keliautojas iš pietų prabilo pirmas:

- Kodėl tu čia atėjai? - tyliai paklausė jis.
- Todėl, kad metas, - lėtai atsakė kitas.
- Ratas apsisuka ir viskas sugrįžta į savo pradžią, - linktelėjo nežemiškai apsirengęs vyrukas.
- Ko gi tu nori dabar? Pagalbos?

Kailiniuotasis papurtė galvą.

- Patarimo.
- Kvaila klausti savo paties patarimo.
- Ne taip jau ir kvaila. Tu - tai ne visai aš, o aš -

ne visai tu. Tu gali įeiti ten, kur aš net pažvelgti nedrįstu.

- Tai ko gi tu nori? - patylėjęs pakartojo savo klausimą keleivis iš pietų.

- Aš pasikeičiau.

- Viskas keičiasi. Net akmenys neamžini.

- Taip, bet... - keleivis iš šiaurės patylėjo. Persibraukė delnu plaukus. - Tai kažkas kita, - pagaliau pasakė jis. - Aš ne tas, kurį anksčiau vadino Vacha Ruduoju. Bet... aš jau ir ne Žuga. Nors ne, ne taip. Žuga - tai ne visai aš.

Keleivis iš pietų kilstelėjo antakį:

- Kodėl tau tai rūpi?

- Aš pasidariau piktas. Aš žudau.

- Ar teisingai?

- Nežinau... - atsakė tas kitas ir tyliai pakartojo:

- Nežinau. Bet aš daugiau nenoriu. Mano širdyje liūdesys ir tuštuma.

- Taip būna.

- Aš jau pamiršau, kokia būna laimė.

- O čia jau blogiau. Ką tu prisimeni?

- Skausmą.

- O dar?

- Baime. Liūdesj. Net meilė, ir ta man virto skausmu. Kartais man atrodo, kad jaučiu išsiskyrimą anksčiau negu susitikimą... Aš blaškausi pirmyn atgal ir vis dažniau Galia valdo mane, kaip jai patinka.

- Tu visada gerai žinojai, kada sustoti.

- O dabar nežinau. Aš paprasčiausiai pavargau nuo viso šito. Aš nieko daugiau negaliu duoti. Aš daugiau nieko nenoriu imti. Aš noriu išsižadėti savo vardo.

- Pavojinga net ir šiaip prisiimti vardą. Dar pavojingiau - žaisti su juo tokius žaidimus.

- Ir tegu.

- Kartą pradėjęs eiti šituo keliu, jau nebegalėsi sugrįžti. Tu neteksi daugiau, negu gausi.

- Ir tegu.

- Kiekvienas neša savo našta.

- Galimas daiktas... Bet kokia nauda, jeigu neši ją be naudos?

- Ar taip jau ir be naudos? - suabejojo keleivis iš pietų.

- Kol kas aš tik žudžiau.

- Padėdamas kitiems!

- Taip galima pateisinti bet ką. Aš taip nenoriu.

- O kaip tu nori?

- Man reikia žinoti, ar aš iš tikrųjų ko nors ver-
tas.

- Tu matei, kaip auga žolė. Tu matei, kaip gula
ant vandens šešėliai ir kaip vėtra šoka mėnesie-
nos šviesoje. Negi tau šito maža? Dauguma žmo-
nių nugyvena visą savo gyvenimą ir numiršta
nepamatę net menkos dalelės tokio grožio.

- Aš mačiau skausmą, kraują ir griuvėsius.

Keleivis iš pietų palingavo galva:

- Šitaip mąstydamas tu savo kelio nerasi. Esi
pats sau priešas.

- Tegu bus taip, - linktelėjo vyrukas su lazda. -
Bet ką man dabar daryti?

- Ieškok to, kuris yra tavo priešo priešas.

- Bet tu išpildysi mano prašymą?

- Tegu bus taip, kaip nori.

Avikailio berankoviu apsilkęs keleivis prita-
riamai palenkė rudą galvą ir lėtai ištirpo ore. Sto-

jo tyla. Tas, kurio vardas anksčiau buvo Žuga, dar pastovėjo pasirėmęs lazda, po to atsiduso, apsidairė ir lėtai pasuko į mišką apeidamas žilus apsamojusius akmenis.

Prie didelio lazdyno krūmo jis stabtelėjo pamatęs du riešutėlius, nežinia kaip išsilaikiusius ant šakos nuo praėjusio rudens. Vyriškis ilgokai žiūrėjo į juos tylėdamas ir šypsodamasis kažkokioms savo mintims, po to atsargiai nuskyne ir netrukus dingo už medžių.

Pūkuotas zuikis minkštu žieminiu kailiuku paklaikęs išlėkė į patį laukymės vidurį ir sustingo stulpeliu - klausėsi ištempęs jautrias ausis. Krūptelėjo išgirdęs tolimą medžioklės ragą ir puolė gelbėtis kilpomis mėtydamas tarp medžių pėdas.

Triukšmas artėdamasėjo garsyn ir po akimirkos springdami lojimu iš už krūmų visu pulku išnėrė skalikai. Pikti smailiausiaiai šunys bėgo greitai - milžiniškais šuoliais skriejo per šlapio sniego pusnis. Įsisuko tarp akmenų pašėlusiu ratu - pėdsakas šitoje vietoje skilo į dvi dalis - ir netrukus,

atsitiktinai išsirinkę vieną pėdsaką iš dviejų, nusivijo toliau.

Krėsdami nuo žemutinių šakų sniegą iš tankmės išniro trys raiteliai.

- Zuikis, Jūsų Malonybe, - pagarbiai pasakė vienas iš jų - aukštas pusamžis varovas. Jis nužvelgė laukymę ir kažko susirūpino atidžiau pažiūrėjęs į ratais sustatytus akmenis.

- Zuikis! - paniekinamai prunkštelėjo apkūnus, įraudęs nuo greito jojimo vyriškis prabangiu, auksu siuvinėtu medžiokliniu durtiniu. Piktai dėbtelėjo į varovą iš po surauktų gauruotų antakių. - Kurių velnių! Nei elnio, nei šerno tavo kvaili šunys nesugeba užvyti! Argi čia medžioklė?!

Trečiasis raitelis - pats jauniausias ir sunkiausiai apsikrovęs - matyt, pamanė, jog protingiausia bus patylėti.

- Diena dar tik prasidėjo, pone Vladislavai... - varovas atsiprašydamas skėstelėjo rankomis ir pakėlė prie diržo kabantį ragą. - Sušaukti šunis?

- Velniai jų nematė, - burbtelėjo tas. - Vis šioks toks laimikis. Jojam... Ėhė! - jis staiga sustabdė

arklį laukymės viduryje. - O čia kokios pėdos?

- Panašu į žmogaus... - nelabai tvirtai atsakė varovas, pasilenkė iš balno arčiau prie išmindžio-
to sniego, bet nuo arklio nelipo - tik pasekė pėd-
sakus žvilgsniu ir nujojo į laukymės pakraštį.

- Kokio žmogaus? Ką jis čia veikia, mano miške?
Iš kur atsirado?!

- Visi tarnai nusivijo tą lapę, mano grafe, - įsi-
terpė jaunasis ginklanešys, - todėl šitas - tikrai ne
mūsiškis.

- Šunys eina jo pėdsaku! - nustebęs šūktelėjo
varovas.

- Nuostabu! - lopais pražilę pono Vladislavo ūsai
pasišiaušė nuo plėšrios šypsenos. Jis prijojo prie
varovo ir pliaukštelėjo šiam per petį. - Paskui jį!

Iš miško sklido tolstantis lojimas. Grafas įsiklau-
sė ir linktelėjo patenkintas.

- Krišanai! - jis atsisuko į jaunąjį ginklanešį. -
Šauk visus, pažiūrėsim, koks čia žvėris mums
įkliuvo!

Ginklanešys patogiau suėmė ietį ir pakėlė raga.
Sunkus, žemas rago balsas gūdžiai subaubė žie-

mos tyloje ir nutilo kažkur aukštai, tarp virpančių šakų. Iš rytinio pakraščio vėjas atnešė atsakomąjį šauksmą, vyrukas suragino arklių ir sparčia žingine leidosi vytis šeiminką.

Šarka subruzdavo, žerdama nuo šakų sniegą, ir nuskrido iš paskos - žiūrėti naujo vaidinimo.

Miško pakraštyje šunys pasivijo liesą rudaplaukį vaikinuką su kelioniniu maišu ant peties. Jis įsiremė nugara į pušies kamieną ir labai vikriai atmušinėjo šunis lazda - vienas jau krūpčiojo inkšdamas, snukiu įsirausęs į sniegą, kitas šokinėjo ant dviejų kojų, bet likusieji apsupo keleivį tankiu žiedu, šokinėjo ir lojo net springdami. Keliautojo puskailiniai buvo sudraskyti, ant kelnių žemiau kelio plėtėsi kruvina dėmė.

Pamatęs tokias kautynes grafas įsiuto.

- Mano šunis daužyti! - suriko jis. - Užplaksiu! Mirtinai! Ei, Varga! Pasišauk šunis! - Jis atsisuko į varovą. Tas kažką šūktelėjo ir šunys nenoromis atsitraukė, sugulė ant sniego urgzdami ir šiepdami iltis. Pats varovas nušoko nuo arklio ir prieš-

jo apžiūrėti sumuštojo šuns. Rudaplaukis vyrukas prie pušies nuleido lazda.

- Būk sveikas, maloningasis pone, - pasisveikino jis ir nutilo sunkiai, trūkšmingai kvėpuodamas.

Ginklanešys bakstelėjo pentiniais arklį, žingine prijojo arčiau atkišęs į keleivį sunkią ietį.

- Mesk mikliai pagalį, smerde.

Vyrukas pakluso - lazda nukrito į sniegą. Ginklanešys Krišanas nušoko nuo arklio, įsmeigė ietį į sniegą ir priėjo prie nepažįstamojo, rimbu pliaukšėdamas sau per bato aulą.

- Kas toks? Kuo vardu?

Pasakė - kaip apspjovė. Vyrukas tylėjo niūriai dėbčiodamas iš padilbų.

- Atsakyk, kai klausiu! Ar savo vardą iš baimės pamiršai?

Tas tylėjo.

- Tikrai pamiršai! - nusišaipė Krišanas. - O kad į grafo valdas vogti įlindai, irgi turbūt tau naujiena?

- Aš nieko nevogiau, - dusliai atsakė vaikinukas. Kibus ir dygus kaip usnis jo mėlynų akių žvilgsnis

įsmigo į grafą. - O kad į tavo mišką netyčia užklydau, tai nieko bloga nenorėdamas...

Grafas ranka davė ženklą. Rimbas švilptelėjo, kirto vyrukui per kojas ir šis norom nenorom parkrito ant kelių. Krišanas žengė pirmyn, griebė užklydėlį už plaukų ir atsuko veidu į save.

- Jo šviesybę grafą Cepešą, - suriaumojo jis, - reikia vadinti "Jūsų Malonybe", ir niekaip kitaip! Supratai, smerde?

- Su... pratau...

- Negirdžiu?!

- Supratau... Jūsų Malonybe... - pro dantis iškošė rudis.

- Jau geriau! - nusišaipė grafas Cepešas. - Stokis!

Vyrukas lėtai atsistojo.....

Pastabos

- 1) Markitantai - smulkūs maisto bei kareiviškų reikmenų prekeiviai, lydėdavę kariuomenę mūšių ar manevrų metu.
- 2) Palašas - dviašmenis kardas plačia geležte.
- 3) Niekada! (pranc.).